

Judecătoria Chișinău (sediul central)
mun. Chișinău, str. N. Zelinski 13, MD-2038

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII	
5. JUDECĂTORIA CHIȘINĂU	
SEDIUL CENTRAL	
Înșire Nr. 03	2018
"	" 20

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu 28
MD - 2004

Judecătoria Chișinău (sediul central) Vă expediază copia Încheierii nr. 1-675/16 din 19 martie 2018 și a Sesizării cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Anexe:

- copia Încheierii nr: 1-675/16 din 19 martie 2018- 2 file.
- Sesizare – 7 file.

Grefier

CURTEA CONSTITUTIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA	
INTRARE NR. 379	
28 martie	20 18

ÎNCHEIERE

19 martie 2018

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Central

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul

Holban Vladislav

Grefier

Cazacu Adela

Cu participarea:

Procurorului

Bucuci Aliona

Avocatului

Brînză Victor

examinând în ședință de judecată publică cererea avocatului Brînză Victor în interesele inculpaților Cosyn Philippe Maurice Daniel Jean Claude și Cosyn Aliona, cu privire la ridicarea excepției neconstituționalitate, întru verificarea constituționalității art. 220 din Codul penal, instanța de judecată

a constatat:

La data de 09 iunie 2016 în adresa Judecătoriei Central, mun. Chișinău a parvenit spre examinare cauza penală de învinuire a lui Jărdan Silvia, Cosyn Philippe Maurice Daniel Jean Claude și Cosyn Aliona în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 220 alin. (2) lit. a) și c) din Codul penal și învinuirea lui Cernolev Liviu în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 314 alin. (1) Codul penal .

În cadrul ședinței de judecată avocatul Brînză Victor în interesele inculpaților Cosyn Philippe Maurice Daniel Jean Claude și Cosyn Aliona a susținut cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, întru verificarea constituționalității art. 220 din Codul penal, pe motivele invocate în conținutul sesizării.

În ședința de judecată inculpații Cosyn Philippe Maurice Daniel Jean Claude și Cosyn Aliona au susținut poziția avocaților săi, asupra cererii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, întru verificarea constituționalității art. 220 din Codul penal.

Procurorul Bucuci Aliona în cadrul ședinței de judecată nu a obiectat asupra demersului înaintat de avocatul Brînză Victor.

Instanța de judecată, audiind opinia participanților la proces, examinând cererea avocaților inculpaților Cosyn Philippe Maurice Daniel Jean Claude și Cosyn Aliona în raport cu circumstanțele de drept invocate, consideră necesar de a ridica excepția

de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea întocmită de avocatul Brînză Victor din următoarele considerente.

7

în conformitate cu prevederile art. 1 alin. (3) din Codul penal, prezentul cod se aplică în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale actelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe cu actele internaționale privind drepturile fundamentale ale omului, au prioritate și se aplică direct reglementările internaționale.

Potrivit art. 374 alin. (3) din Codul contravențional, procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală în cazurile expres prevăzute de prezentul cod, precum și al normelor dreptului internațional și ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile și libertățile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.

Totodată, în corespundere cu art. 2 alin. (3) din Codul de procedură penală, Constituția Republicii Moldova are supremație asupra legislației procesuale penale naționale. Nici o lege care reglementează desfășurarea procesului penal nu are putere juridică dacă este în contradicție cu Constituția.

Conform prevederilor art. 7 alin. (3) din Codul de procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.

În conținutul art. 7 alin. (6) din Codul de procedură penală, se indică că hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

La date de 09 februarie 2016 Curtea Constituțională s-a expus asupra interpretării art. 135 alin. (1) lit. a), g) din Constituția Republicii Moldova, prin care a statuat că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acestuia, precum și de către instanțe din oficiu. De asemenea, înalta Curte a statuat că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecătorii complete de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Respectiv, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de

către una din părți sau reprezentantul acestuia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții, având ca obiect prevederile contestate.

Având în vedere circumstanțele descrise supra, instanța de judecată, ținând cont de faptul că obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, excepția de neconstituționalitate fiind ridicată de apărătorul Brînză Victor în interesele inculpaților Cosyn Philippe Maurice Daniel Jean Claude și Cosyn Aliona, iar prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei penale, suplimentar instanța de judecată reține că autorul sesizării a invocat că în dreptul penal al Republicii Moldova nu se regăsește o definiție a noțiunii de prostituție, nu există un act normativ care să definească această noțiune, spre deosebire de legislația penală a altor state.

Totodată, Curtea Constituțională nu s-a expus anterior, referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, respectiv instanța va prezenta Curții Constituționale sesizarea întocmită de avocatul Brînză Victor în interesele inculpaților Cosyn Philippe Maurice Daniel Jean Claude și Cosyn Aliona, privind excepția de neconstituționalitate întru verificarea constituționalității art. 220 din Codul penal.

Reieșind din cele expuse și în conformitate cu prevederile art. 7, art. 342 din Codul de procedură penală, instanța de judecată

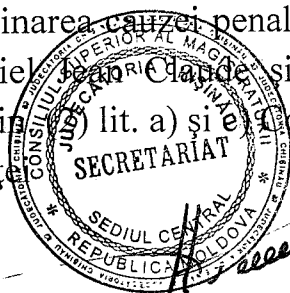
dispune:

Se admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în baza sesizării întocmită de avocatul Brînză Victor în interesele inculpaților Cosyn Philippe Maurice Daniel Jean Claude și Cosyn Aliona.

Se remite în adresa Curții Constituționale sesizarea întocmită de avocatul Brînză Victor în interesele inculpaților Cosyn Philippe Maurice Daniel Jean Claude și Cosyn Aliona, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, întru verificarea constituționalității art. 220 din Codul penal.

Se suspendă examinarea cauzei penale cu nr. 1-675/16 de învinuire a lui Cosyn Philippe Maurice Daniel Jean Claude și Cosyn Aliona în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 220 alin. (1) lit. a) și b) din Codul penal.

Președintele ședinței
Judecător

Holban Vladislav

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume/Denumire: Brînză

2. Prenume: Victor

3. Funcția: Avocat

4. Adresa: mun. Chișinău str. Alexei Șciusev 27

5. Tel./fax: 068999198

Email: victor.prolex@yahoo.com

6. Numele și prenumele reprezentantului* .....

7. Ocupația reprezentantului .....

8. Adresa reprezentantului .....

9. Tel. .... 10. Fax .....

11. ....

II. OBIECTUL SESIZĂRII:

Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității art. 220 din Codul penal, Legea nr. 985-XV din 18.04.2002.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ:

1. Prevederi relevante ale Constituției Republicii Moldova (M.O., 1994, nr.1) sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„(...)

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate”.

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale”.

Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică”.

Articolul 8 Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

„(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia”.

Articolul 15 Universalitatea

„Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea”.

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative”.

Articolul 66 Atribuțiile de bază

„Parlamentul are următoarele atribuții de bază:

a) adoptă legi, hotărâri și moțiuni; (...)

c) interpretează legile și asigură unitatea reglementărilor legislative pe întreg teritoriul țării; (...)

Articolul 72

Categorii de legi

(1) Parlamentul adoptă legi constituționale, legi organice și legi ordinare.

(...)

(3) Prin lege organică se reglementează:

(...)

n) infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora;

Articolul 134

Statutul

„(1) Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova.

(2) Curtea Constituțională este independentă de orice altă autoritate publică și se supune numai Constituției.

(3) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat”.

Articolul 135

Atribuțiile

„(1) Curtea Constituțională:

a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte; (...).”

Articolul 140

Hotărârile Curții Constituționale

„(1) Legile și alte acte normative sau unele părți ale acestora devin nule, din momentul adoptării hotărârii corespunzătoare a Curții Constituționale.

(2) Hotărârile Curții Constituționale sînt definitive și nu pot fi atacate”.

2. Prevederi relevante ale Legii cu privire la Curtea Constituțională, nr.317 din 13 decembrie 1994 (M.O., 1995, nr.8) sunt următoarele:

Articolul 4. Atribuțiile

„(1) Curtea Constituțională:

a) exercită la sesizare controlul constituționalității legilor, regulamentelor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

(...)

(2) Competența Curții Constituționale este prevăzută de Constituție și nu poate fi contestată de nici o autoritate publică”.

3. Prevederi relevante ale Codului jurisdicției constituționale, nr.502 din 16 iunie 1995 (M.O., 1995, nr.53-54) sunt următoarele:

Articolul 2. Autoritatea de jurisdicție constituțională

„(1) Unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova este Curtea Constituțională.

(2) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească, garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat”.

Articolul 4. Competența în materie a Curții Constituționale

- „(1) În exercitarea jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională:
a) efectuează, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;
(...)
(2) Se supun controlului constituționalității numai actele normative adoptate după intrarea în vigoare a Constituției Republicii Moldova - 27 august 1994.
(3) Curtea Constituțională examinează în exclusivitate chestiuni de drept”.

Articolul 7. Prezumția constituționalității actelor normative

„Orice act normativ, precum și orice tratat internațional la care Republica Moldova este parte, se consideră constituțional pînă cînd neconstituționalitatea lui va fi dovedită în procesul justiției constituționale, cu asigurarea tuturor garanțiilor prevăzute de prezentul cod”.

4. Prevederi relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului, în vigoare pentru Republica Moldova din 01.02.1998

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil

„1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. (...)”.

Articolul 7. Nici o pedeapsă fără lege

„1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul săvîrșirii, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decît aceea aplicabilă în momentul săvîrșirii infracțiunii. (...)”.

Articolul 13. Dreptul la un remediu efectiv

„Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta Convenție au fost încălcate, are dreptul de a se adresa efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci cînd încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale”.

Articolul 17. Interzicerea abuzului de drept

„Nici o dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca autorizînd unui stat, unui grup sau unui individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau libertăților recunoscute de prezenta Convenție, sau de a aduce limitări acestor drepturi și libertăți, decît cele prevăzute de această Convenție”.

5. Prevederi relevante ale Declarației Universale a Drepturilor Omului, ratificată prin Hotărîrea Parlamentului Republicii Moldova nr.217 din 28.07.1990

Articolul 11

„(...)”
2. Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care nu constituiau, în momentul cînd au fost comise, un act cu caracter penal conform dreptului internațional sau național. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai grea decît aceea care era aplicabilă în momentul cînd a fost săvîrșit actul cu caracter penal”.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

În fapt, pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Central se află cauza penală nr. 12-1-10057-22112016

de acuzare a lui Cosyn Philippe Maurice Daniel Jean Claude și Cosyn Aliona Mihail de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 220 alin. (2) lit. a, c) din Codul penal.

Potrivit actului de acuzare, Cosyn Philippe Maurice Daniel Jean Claude și Cosyn Aliona Mihail sunt învinuiți pentru faptul că, în perioada de timp decembrie 2014 – octombrie 2015, aflându-se pe teritoriul mun. Chișinău, urmărind scopul îndemnării și înlesnirii practicării prostituției de către alte persoane, precum și tragerii de foloase de pe urma acestei activități, au comis acțiuni intenționate de proxenitism, manifestate prin organizarea prestării serviciilor sexuale în regim on-line utilizatorilor site-urilor (internet) „www.MyFreeCams.com” și „www.chaturbate.com”, contra plată, prin satisfacerea dorințelor sexuale ale beneficiarilor prin spectacole pornografice.

Astfel, acuzarea încadrează acțiunile dlor Cosyn Philippe Maurice Daniel Jean Claude și Cosyn Aliona Mihail în componența de infracțiune prevăzută de art. 220 alin. (2) lit. a, c) din Codul penal.

IV. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Reieșind din prevederile art.7 alin.(3) Cod de procedură penală în coroborare cu Hotărârea Curții Constituționale, nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, se constată că în procesul judecării cauzei, dacă instanța de judecată este sesizată de una din părți asupra neconstituționalității actului aplicabil care poate fi supus controlului constituționalității, judecătorul ordinar sau completul de judecată nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, dar în mod obligatoriu va demara procesul de exercitare a controlului constituționalității invocat de către partea în proces, fiind obligați să suspende judecarea cauzei și să sesizeze Curtea Constituțională, prezentând direct Curții Constituționale sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.

Cu referire nemijlocită la 220 din Codul penal:

Determinarea întinderii sferei ilicitului penal este o prerogativă exclusivă a fiecărui stat. Altfel spus, în calitate sa de garant al ordinii publice, statul este liber de a adopta măsuri penale necesare în vederea apărării ordinii de drept, aceasta presupunând în primul rând libertatea de a califica o faptă drept infracțiune. În același timp, pentru ca destinatarul și beneficiarul legii penale să cunoască care este preceptul incriminării, legiuitorul este obligat să adopte texte accesibile, precise, lipsite de echivoc, adică să respecte principiul legalității incriminării, fapt care concordă cu prevederile alin.(2) art.23 din Constituția Republicii Moldova, potrivit cărora statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, iar pentru a realiza acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

După modul de descriere a laturii obiective a infracțiunii vizate, dispoziția alin.(1) art. 220 din Codul penal se situează la nivelul unei grave deficiențe tehnico-legislative, care incontestabil are un impact negativ asupra actului de înfăptuire a justiției. În special, obiectăm asupra lipsei noțiunii de „prostituție” în legislația Republicii Moldova și modului de descriere a acțiunilor ce se încadrează în această infracțiune, desemnate prin sintagma „*Îndemnul sau determinarea la prostituție ori înlesnirea practicării prostituției, ori tragerea de foloase de pe urma practicării prostituției...*”; Întrucât textele de lege enunțate nu au reglementare legislativă înserată în Codul Penal, sunt vagi și imprecise, există riscul real de instaurare a arbitrarului judiciar.

E de subliniat că principiul legalității incriminării pretinde legiuitorului adoptarea unor texte **complete** (pentru a acoperi toate ipotezele de bază ale incriminării) și **precise** (pentru a servi la stabilirea exactă a sensului unor termeni sau expresii și la determinarea fără echivoc a limitelor reale ale câmpului incriminării), cerințe consacrate atât în planul cadrului juridic național (alin.(3) art.53 al Legii privind actele legislative, nr.780 din 27.12.2001 (M.O., 2002, nr.36-38)), cât și reținute în jurisprudența CtEDO. Cu această ocazie, amintim că CtEDO a fost chemată de nenumărate ori să se expună asupra coraportului dintre principiul generalității legilor și principiul legalității incriminării și, cu această ocazie, să constate dacă s-a încălcat sau nu art.7 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Liberațiilor Fundamentale.

Astfel, în cauza *Kokkinakis împotriva Greciei* [CEDO, 25.05.1993, par.40], instanța europeană a decis cu caracter de principiu că legalitatea incriminării este îndeplinită „atunci când individul poate să știe, pornind de la prevederea normei pertinente și, la nevoie, cu ajutorul interpretării date de jurisprudență, ce acțiuni și omisiuni sunt de natură să-i angajeze responsabilitatea penală.”

În cauza *Dragotoniu și Militaru-Pidhorni împotriva României* [CEDO, 24.05.2007], Curtea a amintit în par.35 semnificația noțiunii de previzibilitate. Făcând referire la cauza *Groppera Radio AG și alții împotriva*

Elveției [CEDO, 28.03.1990, par.68], instanța europeană a reiterat că previzibilitatea depinde în mare măsură de contextul textului despre care este vorba, de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și calitatea destinatarilor săi. De asemenea, amintind de cauza *Tolstoy Miloslavsky împotriva Regatului Unit al Marii Britanii* [CEDO, 13.07.1995, par.37], CtEDO a indicat că previzibilitatea legii nu se opune ca persoana interesată să fie nevoită să recurgă la o bună consiliere pentru a evalua, la un nivel rezonabil în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea decurge dintr-o anumită acțiune. Acest lucru se întâmplă de obicei cu profesioniștii, obișnuiți să facă dovada unei mari prudențe în exercitarea meseriei lor. De asemenea, se poate aștepta de la ei să acorde o atenție deosebită evaluării riscurilor pe care le implică (*Cantoni împotriva Franței* [CEDO, 15.11.1996, par.35]).

În cauza *Tolstoy Miloslavsky împotriva Regatului Unit al Marii Britanii* [CEDO, 13.07.1995], Curtea ne sugerează să apelăm la buna consiliere pentru a evalua, la un nivel rezonabil în circumstanțele cauzei, consecințele ce ar putea decurge dintr-o anumită acțiune interzisă. Analizând însă cauza *Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*, în par.43 al Hotărârii din 24 mai 2007, remarcăm că instanța europeană semnalează următoarele: „Acțiunea doctrinei de a interpreta liber un text de lege nu poate înlocui existența unei jurisprudențe. A raționa altfel ar însemna să încalci obiectul și scopul acestei dispoziții, care dorește ca nimeni să nu fie condamnat în mod arbitrar”. Deci, doctrina nu poate înlocui o jurisprudență necesară, și pe cale de consecință, nu ne putem baza în plan principal pe doctrină pentru a înlătura ambiguitatea textului de lege.

Mai mult ca atât, în par.36 al Hotărârii din 24 mai 2007 [*Cauza Dragotoni și Militaru-Pidhorni împotriva României*], instanța europeană scoate în evidență principiul generalității legilor, stabilind că chiar din cauza principiului generalității legilor, conținutul acestora nu poate prezenta o precizie absolută. Una din tehnicile tip de reglementare constă în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive. De asemenea, numeroase legi se folosesc de eficacitatea formulelor mai mult sau mai puțin vagi, pentru a evita o rigiditate excesivă și a se putea adapta la schimbările de situație. Interpretarea și aplicarea unor asemenea texte depinde de practică, fapt susținut anterior de Curte în cauzele *Kokkinakis împotriva Greciei* [CEDO, 25.05.1993] și *Cantoni împotriva Franței* [CEDO, 15.11.1996].

Tocmai poziția Curții Europene expusă supra constituie punctul culminant al polemicii ridicate. Considerăm că, reieșind din conjunctura textului de lege de la alin.(1) art. 220 din Codul penal, destinatarul și beneficiarul normei de incriminare nu poate deduce sau cel puțin anticipa, **care anume acțiuni prejudiciabile pot să angajeze răspunderea penală**, care de altfel nici nu fac parte componentă a Codului Penal.

Este adevărat că formula urmărilor prejudiciabile prevăzută *de lege lata*, permite păstrarea stabilității legii în condițiile dinamismului. Însă, tot atât de adevărat este și pericolul instaurării arbitrarului din partea subiecților abilitați cu aplicarea legii penale. Aceasta deoarece nu există o practică judiciară uniformă referitoare la interpretarea acțiunilor prejudiciabile ale infracțiunii de la alin.(1) art. 220 din Codul penal, fiind lăsată la latitudinea exclusivă a experților judiciari.

Interpretarea neunitară a terminologiei a cărei neconstituționalitate se ridică, demonstrează incontestabil predominanța subiectivismului în cadrul actului de înlăturare a justiției, subiectivism generat tocmai de caracterul ambiguu al textului de lege.

Oare destinatarul și beneficiarul legii penale poate apela cu încredere la o consiliere din partea profesioniștilor pentru a clarifica consecințele ce vor decurge din nerespectarea preceptului normei de incriminare, atât timp cât nici subiecții oficiali de aplicare a legii penale nu împărtășesc viziuni unitare asupra conținutului unuia și aceluiași text de lege?

Amintim cu această ocazie că, una dintre condițiile esențiale a statului de drept, așa cum se pretinde în alin.(3) art.1 al Constituției Republicii Moldova, este aplicarea cu strictete a principiului legalității - principiul general de drept al supremației și respectării necondiționate a dreptului, garantat de art. 7 din Convenția Europeană în coroborare cu preambulul Constituției Republicii Moldova.

Aplicarea art. 7 din Convenție, impune astfel principiul legalității faptei penale, ceea ce presupune că nu se poate aplica o sancțiune unei persoane decât dacă aceasta este prevăzută de lege. Noțiunea de lege cunoaște o calificare autonomă în jurisprudența CtEDO, fiind considerată lege doar acea dispoziție care este accesibilă și previzibilă (*in claris non fit interpretatio*), adică al cărei conținut poate fi cunoscut de către oricine și care este enunțată în termeni suficienți de clari pentru ca oricine să îi poată anticipa consecințele (*lex certa*). Astfel, **previzibilitatea presupune ca orice persoană să fie în măsură să înțeleagă ce acțiuni**

sau inacțiuni sunt interzise, pentru a-și putea regla comportamentul.

Conform art. 4 din Constituția Republicii Moldova, textul Convenției și jurisprudența CtEDO sunt încorporate în dreptul intern, având în același timp o forță juridică superioară legilor în materia drepturilor fundamentale ale omului. Din aceste considerente, *infra* vom lua în calcul mai multe raționamente ale CtEDO cu valoare de principiu în materia principiului legalității incriminării în materie penală.

În hotărârea *Karademirci și alții contra Turciei* din 25 ianuarie 2005, instanța europeană a statuat că este îndeplinită condiția previzibilității atunci când justițiabilul poate ști, pornind de la textul prevederii relevante și, după caz, prin intermediul interpretării ei de către instanțe, ce acte și omisiuni angajează răspunderea sa penală.

În cauzele *Groppera Radio AG și alții contra Elveției* [CEDO, 28.03.1990, par.68] și *Pessino contra Franței* [CEDO, 10.10.2006, par.33], CtEDO a statuat că domeniul de aplicare al noțiunii de previzibilitate depinde într-o mare măsură, de conținutul textului în discuție, de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și calitatea destinatarilor săi. Predictibilitatea legii nu exclude faptul că persoana în cauză trebuie să se bazeze pe consiliere pentru a evalua, într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele cauzei, consecințele pe care o anumită acțiune sau inacțiune le poate genera. Acest lucru se întâmplă de obicei cu profesioniștii, obișnuiți să facă dovada unei mari prudențe în exercitarea meseriei lor.

Determinarea întinderii sferei ilicitului penal este o prerogativă exclusivă a fiecărui stat. Altfel spus, în calitatea sa de garant al ordinii publice, statul este liber de a adopta măsuri penale necesare în vederea apărării ordinii de drept, aceasta presupunând în primul rând libertatea de a califica o faptă drept infracțiune. În același timp, pentru ca destinatarul și beneficiarul legii penale să cunoască care este preceptul ilicitului penal, legiuitorul este obligat să adopte texte accesibile, precise, lipsite de echivoc, adică să respecte principiul legalității incriminării penale, fapt care concordă cu prevederile alin.(2) art.23 din Constituția Republicii Moldova, potrivit cărora statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, iar pentru a realiza acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative. Odată ce statul adoptă o soluție, aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu claritate și coerență pentru a evita pe cât este posibil insecuritatea juridică și incertitudinea pentru subiectele de drept vizate de către măsurile de aplicare a acestei soluții (A se vedea: cauza *Păduraru contra României* [CEDO, 01.12.2005]).

Practica Curții Europene a Drepturilor Omului, raportată la dispoziția art. 220 alin. (1) din Codul penal, demonstrează caracterul defectuos al normei. Astfel, Codul Penal, deși, stipulează fără drept de derogare în art. (1) alin. (1) că este unica Lege Penală a Republicii Moldova, acesta nu reglementează nici în parametri determinabili noțiunea de prostituție.

Mai mult, în detrimentul rigurozității cu care a fost investit de legiuitor Codul Penal, definirea noțiunii vizate este lăsată la latitudinea justițiabililor. În particular, noțiunea nu este reglementată nici de un act legislativ sau normativ.

În consecință, raportată la caz, încălcarea principiului legalității e ușor sesizabilă în condițiile în care lipsa unei reglementări prin care s-ar defini noțiunea de „prostituție” și faptele ce se includ în acest termen, precum și s-ar delimita acțiunile erotice, acțiunile pornografice și cele de practicare a prostituției, ducе inevitabil la recunoașterea neconstituțională a art. 220 din Codul penal.

În jurisprudența sa anterioară Curtea Constituțională a statuat constant că actele subsecvente legii, se emit în scopul concretizării, executării corecte și efective a acesteia, normele cuprinse în asemenea acte nu pot avea caracter primar, nu pot modifica cadrul stabilit prin actul legislativ, executivul neavând competență normativă primară (HCC nr.7 din 11.02.1999, nr.46 din 21.09.1999, nr.62 din 23.11.1999, nr.22 din 18.05.2000, nr.6 din 06.02.2001, nr.21 din 18.04.2002, nr.22 din 28.09.2004, nr.18 din 06.10.2005).

Deci, cu alte cuvinte sunt obstrucționate normele art. 66 lit. a) și 72 alin. (1) și (3) lit. n) din Constituție, care investeste doar Parlamentul cu dreptul de adopta legi organice, care să reglementeze infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora.

În final, raportând textul de lege „*Îndemnul sau determinarea la prostituție ori înlesnirea practicării prostituției, ori tragerea de foloase de pe urma practicării prostituției...*” consacrat în alin.(1) art. 220 din Codul penal la aspectele abordate de CtEDO în această materie, ne convingem despre pericolul real ca Republica Moldova să fie condamnată pentru încălcarea art. 7 din Convenția Europeană. Or, în limita sintagmei „prostituție” nu poate fi încheată incriminarea săvârșirii infracțiunii de la art. 220 alin. (1) din

Codul penal, în condițiile în care respectiva nu răspunde condițiilor elementare de legalitate. Astfel, în cazul Golder, Silver și alții c/ Regatului Unit (1983) și Sunday Times, Comisia și Curtea Europeană au stabilit două mari condiții de legalitate:

„Mai întâi, este necesar ca legea să fie suficient de **accesibilă**, cetățeanul trebuie să poată dispune de informații suficiente, în circumstanțele cauzei, cu privire la normele juridice aplicabile într-un caz dat.

În al doilea rând, nu poate fi considerată *lege* decât o normă enunțată cu destulă **precizie**, pentru a permite cetățeanului să-și reglementeze conduita [...]”.

Curtea Europeană a dezvoltat ideea de legalitate în anul imediat următor în cauza Malone c/ Regatului Unit, instituind în acest sens o a treia condiție – **claritatea**:

„*Legea ar fi împotriva supremației dreptului, dacă puterea de apreciere acordată executivului nu ar cunoaște limita. În consecință, legea trebuie să definească extinderea și modalitatea de exercitare a unei asemenea puteri cu suficientă claritate – ținând seama de scopul legitim urmărit – pentru a oferi individului o protecție adecvată împotriva arbitrarului*”.

În concluzie, accesibilitatea, previzibilitatea și claritatea reprezintă trei componente ale legalității în viziunea Convenției care se referă la exercitarea de către stat a puterii sale discreționare în scopuri legitime.

V. CERINȚELE AUTORULUI

Reieșind din cele relevate, în temeiul art.135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, art. 4 alin.(1) lit. a), art. 24 alin.(1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.4 alin.(1) lit. a), art.39 din Codul jurisdicției constituționale, solicităm exercitarea controlului constituționalității art. 220 din Codul penal, Legea nr. 985-XV din 18.04.2002.

VI. DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

În legătură cu obiectul sesizării Academia de Științe a Moldovei în răspunsul nr. 960-24/5 din 19.07.2017 menționează că,

1. „La nivel național nu există o lege sau alt act normativ care ar defini termenul de „prostituție” inclusiv în calitate de semn al componentei de infracțiune de la art. 220 CP RM. Mai mult atât nici practica judiciară națională nu oferă o interpretare univocă a termenului de prostituție și a semnelor distinctive.

2. Lipsa definirii fenomenului de prostituție în cadrul legislativ penal sau extra-penal impune apelarea la abordări doctrinare ale acestuia, prin prisma prevederilor actelor normative internaționale și/sau practicii judiciare.

VII - LISTA DOCUMENTELOR

- Copia cererii adresate Academiei de Științe a Moldovei, pe 1 filă;
- Copia scrisorii Academiei de Științe a Moldovei, pe 1 filă.

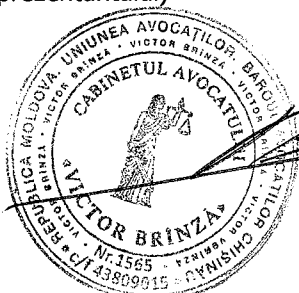
VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul ..... *Chișinău* .....
Data ..... *29.01.2018* .....

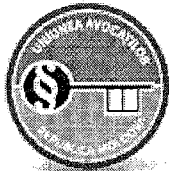
(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)

Avocat în apărarea,
d-lor Aliona și Philippe Cosyn

Victor Brânza

UNIUNEA AVOCAȚILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

Baroul de avocați Chișinău

Cabinetul avocatului „Victor Brînză”

MD 2001; mun. Chișinău, str. A. Șciusev nr. 27

tel. 022-22-63-16 / 068999198, e-mail: victor.prolex@yahoo.com

ACADEMIA DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI

mun. Chișinău bd. Ștefan cel Mare 1

C E R E R E

privind oferirea informației explicative

Onorați membri ai Academiei de Științe,

În calitate de avocat sunt antrenat într-un proces penal privind infracțiunea prevăzută de art. 220 din Codul penal „Proxenetismul”, care stabilește, „**îndemnul sau determinarea la prostituție ori înlesnirea practicării prostituției, ori tragerea de foloase de pe urma practicării prostituției de către o altă persoană, dacă fapta nu întrunește elementele traficului de ființe umane**”.

Deși prevederile art. 220 din Codul penal au intrat în vigoare din 12.06.2003, în dreptul penal al Republicii Moldova lipsește definirea oficială, legislativă a noțiunii de „prostituție”.

De asemenea, constatăm că până în prezent nu a fost elaborată nici o hotărâre explicativă a Plenului Curții Supreme de Justiție în care să fie definită noțiunea de „prostituție”.

În asemenea circumstanțe și în conformitate cu prevederile art. 73 și art.74 din Codul cu privire la știință și inovare, **RUGĂM** respectuos membrii Academiei de Științe să ofere o informație explicativă la următoarele întrebări:

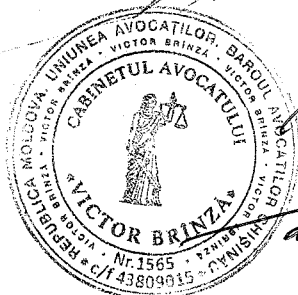
1. *Care este definiția cuvântului „prostituție”?*
2. *Acțiunile erotice se includ în „prostituție” sau nu?*

Luând în considerare faptul că, Instanța de Judecată urmează să emită o sentință în această cauză penală, **Rugăm** ca răspunsul să fie expediat în termeni rezonabili.

Cu respect,

Avocat

Victor Brînză

Victor Brînză
24.07.2018

507
3062017

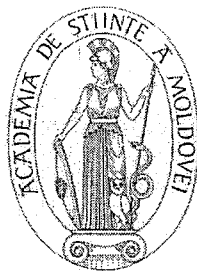
ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI

bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 1
MD-2001, Chișinău, Republica
Moldova

tel: (373-22) 27-14-78

fax: (373-22) 54-28-23

E-mail: consiliu@asm.md

ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA

bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 1
MD-2001, Chișinău, Republica
Moldova

tel: (373-22) 27-14-78

fax: (373-22) 54-28-23

E-mail: consiliu@asm.md

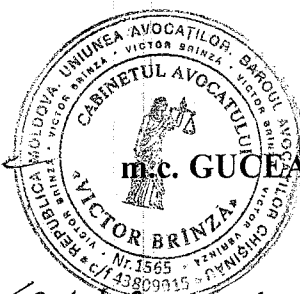
Diui Victor Brânză, avocat al
Cabinetului Avocatului „Victor Brânză”

La solicitarea dumneavoastră de a oferi informații explicative privind definirea cuvântului (termenului) „prostituție”, precum și incidența acțiunilor erotice în contextul prostituției, Vă comunicăm:

1. La nivel național nu există o lege sau alt act normativ care ar defini termenul de „prostituție”, inclusiv în calitate de semn al componenței de infracțiune de la art. 220 CP RM. Mai mult ca atât, nici practica judiciară națională nu oferă o interpretare univocă a termenului de „prostituție” și a semnelor distinctive.
2. Lipsa definirii fenomenului de „prostituție” în cadrul legislativ penal sau extra-penal impune apelarea la abordări doctrinare ale acestuia, prin prisma prevederilor actelor normative internaționale și/sau practicii judiciare.
3. În doctrină, în sensul cel mai explicit, *prostituția* reprezintă fapta persoanei care își procură mijloacele de existență sau principalele mijloace de existență, practicând în acest scop raporturi sexuale cu diferite persoane.
4. Dificultățile privind definirea exactă a termenului (semnelor) de prostituție sunt determinate de existența unei diversități de modalități faptice privind „practicarea prostituției”, care nu pot fi încadrate într-o noțiune exhaustivă. Considerăm, că o eventuală definire legală (penală sau extra-penală) a termenului „prostituție”, ar implica riscul încălcării cerințelor de claritate, precizie și previzibilitate ale unei astfel de legi, situație în care legiuitorul a lăsat în sarcina doctrinei determinarea semnelor (trăsăturilor) termenului de „prostituție”.
5. În viziunea noastră, dar și potrivit opiniilor doctrinare, *acțiunile erotice* nu cad sub incidența noțiunii de prostituție, or acestea (acțiunile erotice) nu implică raportul sexual, ca unul din elementele definitorii de practicare a prostituției.
6. Lipsa definirii legislative ale unor termeni, implică apelarea la doctrină [recomandăm în acest sens: Brânză Sergiu, „Reflecții cu privire la necesitatea definirii legislative a noțiunii de prostituție” Revista Națională de Drept nr. 8, 2015 p. 2-9 și de același autor - „Din nou despre interpretarea noțiunii de prostituție în practica judiciară a Republicii Moldova”, Revista Națională de Drept nr. 6, 2016 p. 2-9], odată ce practica judiciară sistematizată (Hotărârea Explicativă a Plenului Curții Supreme de Justiție) sau ocazională (soluționarea cauzelor penale concrete) este una neuniformă.

Cu respect,
Vice-președinte al ASM

V. Guceac

m.c. GUCEAC Ion

Ex: S. Cernomoreț, dr. în drept, 0 22 27 05 37

10 p. 10/10/10
24.01.2018

